

ruban egy szerény virágocska leírásom, a melyben őt és alapítványát tárgyalám.*)

3.

Z á r s z ó.

Mondotta: *Kozma Ferencz* isk. felügyelő gondnok.

Mélyen tisztelt közönség! Miután türelmüket amugy is igénybe vettük, nem akarom u. n. zárbeszéddel tovább is fárasztani azt. Csupán egy pár szót engedjenek még befejezésül! Külső fény nélkül jelent meg tanintézetünk előljárósága és ifjusága a kegyelet ez ünnepén, önök előtt; de bensőség teljes hálával szívében azok emléke és neve iránt, a kik áldozataikkal lehetővé tették, hogy e tanintézet felépüljön és fennálljon, Önök elkötelező barátságos részvéte ünnepünk díszének fokozására szolgált s még inkább megerősített azon meggyőződésben, hogy ünnepeltjeink jótéteményei, a társadalom közös javának előmozdítására szolgálnak. Önök a társadalom képviselői itten, a melynek rokonszenve nekünk becses, mert midőn a multakért ünnepelünk, gondolnunk kell a jövőre is. Mi ennek tudatával birkunk s ezennel kifejezést adunk azon mély tiszteletünknek, a melylyel áldozatait oly sokszor megújított társadalmunk iránt viseltetünk.

Hozzád fordulok most intézetünk ifjusága. A te műveltségednek, jövő sorsodnak kedvező fejlődésére gondoltak jóltevőink, midőn alapítványaikat tették. Az élvezett anyagi és szellemi jótéteményt ti más módon vissza nem fizethetitek, mintha teljesezésre juttatjátok azon sok szép reményt, melyeket szülőitek, egyházatok és hazátok felőletek táplálnak. Oh szenteljétek gondtalan éveiteket e nemes kötelességnek, hogy elméteket felfegyverezve az ismeretek bőségével s sziveiteket gazdaggá téve a hála és kegyelet érzelmeivel s a vallásos és hazafiui erények drága kincseivel: meg-megújuló évtödös ünnepélyeken majdan soraitokból is mentől többetek nevét magasztalják a hálás utódok.

Mely óhajtással e hálaünnepélyt ezennel be is zárom.

*) Ifj. Demeter János gyermekkorát és kolozsvári tanulói életét illető adatokat t. Hadházi József és Benczédi Gergely urak szívesességéből kaptam, a miért e helyen szíves köszönetem nyilvánítom.

I M A

Gyöngyösi Istvánné, Csehi Ágnes koporsója mellett

Marosvásárhelyt, 1883. február 7-én, Vargyasra szállítása alkalmával.

Örökkévaló Isten, mennyei édes Atyánk! Mélyen megilletődve, s fájdalom terhe alatt roskadozva állunk e gyászos koporsó körül, melyben a páratlan hűségű élettárs, gyermekeit önfeláldozásig szerető édes anyja, s jó keresztény nő hült tetemei fekszenek!

Az önfeláldozó szeretet vezérelte őt pár hét előtt, a távolból ide gyermekei és unokái körébe, hogy elhagyva kedves hajlékát, s a szeretett férjét, itt találja fel ismét otthonát gyermekei között, s öntse ki rájuk keble érzelmeinek melegét, hogy boldogítva legyen boldog!

De alig küldéd az élet angyalát kedves ajándékával a családhoz, s alig engedéd az édes nagyanyai örömet élvezni a kis unokának hiveid közé való beavatása felett, kevés időre eljött a halál angyala is megvenni áldozatát, azon jó nagyanyában s édes anyában, a ki „örülni jött az örülőkkel“, s im e hajlékban, e szivekben a várt öröm és boldogság szomorúsággá és gyászszá változott, megerősítvén azon tapasztalatunkban: hogy „sohase tudhatjuk, mire lépünk ki hajlékunkból“, s hogy „még a te angyalaidnak sem engedtélt változhatatlan erősséget.“

Ugy van, örökkévaló Isten! megdöbbenve halljuk a mulandóság ígét, megdöbbenve látjuk magunk körül, hogy nincsen e földön senkinek és semminek változhatatlan erőssége, látjuk: hogy „megszárad a fű és annak virága elhull“; látjuk, hogy a kősziklák is elporlanak, erős várak s emlékoszlopok rombadólnak, „rájuk fuval az urnak szele, s kevés idő múlva helyök sem ismeri többé őket“, mi pedig halandó emberek „megemésztjük esztendeiket, mint a beszédet, s érezzük, fájdalmasan érezzük, hogy a legbiztosabb alapon és erkölcsi érzelmeinken nyugvó szülői, gyermekei és házastársi szent szövetségünk édes kötelékei is ki vannak téve a mulandóság hatalmának, midőn út a megválás órája, a kérlelhetlen halál fülünkbe kiáltja: „por vagy és porrá kell lenned.“

De nem esünk kétségbe, nem veszünk reményt még a „siralom völgyében s halál árnyékában is“, mert ott is érezzük, hogy a mi Istenünk szeretet, ő a mi mennyei atyánk, örök szeretet, s a szeretet lelkét lehellelte a mi keblünkbe is, s a kik igaz szeretetben élnek, túlélik a halál óráját övéik és minden jók szívében, lelkében, itt e földön és az örökkévalóságban, mert „a szeretet erősebb a halálnál és soha el nem fogy“, szent hitünk pedig állítja: hogy „boldogok a halottak, a kik az Úrban hálnak meg, mert megnyugosznak az ő fáradságaiktól, s cselekedeteiknek jutalma követi őket.